

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia de Securitate 8 (2018)

ISSN 2082-0917

DOI 10.24917/20820917.8.6

Magdalena Bubak

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Rola Ochotniczych Straży Pożarnych w budowaniu bezpieczeństwa lokalnego

„Jeśli los ofiaruje Ci skrzydła... nic Ci po nich, jeżeli nie pragniesz postąpić się nimi w służbie drugiemu człowiekowi”¹

Seneka

Wprowadzenie

Ochotnicze Straże Pożarne należą do najstarszych organizacji społecznych w Polsce. Pierwsze jednostki rozpoczęły swoją działalność już w XVIII w., a ich spontanicznym celem było i jest niesienie pomocy w przypadkach kryzysowych, najczęściej zagrożenia pożarem. Z czasem ich działalność ewaluowała i zaczęła obejmować także inne zagrożenia, a wyznacznikiem tych zmian stał się przede wszystkim postęp cywilizacyjny. Aktualnie Ochotnicze Straże Pożarne zajmują się typową działalnością operacyjno-techniczną związaną z udziałem ratowniczym w akcjach pożarniczych, przeciwpowodziowych, odśnieżania, zdarzeniach katastrof i zagrożeń chemicznych, technicznych a w szczególności związanych z wypadkami komunikacyjnymi. Ponadto organizują manewry operacyjno-techniczne (bojowe) oraz zawody pożarnicze. Są także organizatorami licznych imprez kulturalno-sportowych oraz uroczystości religijnych.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. definiuje Ochotniczą Straż Pożarną jako „jednostkę umundurowaną, wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, przeznaczoną w szczególności do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami”². Warto zauważyć również, że są to organizacje pozarządowe, które swoje funkcjonowanie opierają o przepisy prawa zawarte przede wszystkim w ustawie z 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, jak również na zasadach zawartych w indywidualnych dla każdej jednostki statutach, a także w ustawie o samorządzie gminnym oraz we wcześniej wspomnianej ustawie o ochronie przeciwpożarowej. Dzięki wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego posiadają osobowość prawną oraz odrębność organizacyjną. Warto jednak zaznaczyć, iż każda tego typu organizacja jest członkiem Związku Ochotniczych Straży Pożarnych, to jest ona mu podporządkowana jedynie w sposób funkcjonalny, natomiast operacyjnie podlega Centrum Zarządzania Kryzysowego (CZK)

¹ [Za:] *O Fundacji Blisko Dziecka*, <http://www.fundacja-bliskodziecka.pl/index.php/o-fundacji> [dostęp: 19.08.2018].

² <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19910810351> [dostęp: 10.12.2016].

– odpowiedniego Urzędu Gminy bądź Miasta. Podlega także Państwowej Straży Pożarnej w obszarze KSRG³. Wcześniej wspomniany statut stanowi podstawowy dokument prawny uprawomocniający działanie funkcjonowanie tych organizacji.

Niezwykle istotne jest, aby był on integralny z wcześniej wymienionymi ustawami. Jednakże mogą mieć na niego wpływ dokumenty takie jak regulaminy czy rozporządzenia. Statut powinien zawierać elementy tj. cele organizacji, sposoby ich realizacji. Bardzo istotne jest zawarcie w nim zagadnień ze sfery zadań publicznych.

Z najbardziej aktualnych danych wynika, że do grudnia 2015 r. funkcjonowało ponad 16 tysięcy jednostek OSP⁴, w ramach których działało ponad 600 tysięcy strażaków-ochotników⁵, a w tym około 400 tysięcy ratowników⁶. Należy jednak zaznaczyć, że jest to jedynie ogólna liczba wszystkich zarejestrowanych członków. W badaniach przeprowadzonych w 2012 r., wynika, że w ponad 42 procent OSP, aktywna jest jedynie mniej niż połowa członków, natomiast w 25 procent – aktywnych jest od połowy do trzech czwartych, a tylko w 30 procent aktywnie działa aż 75 procent⁷. Celem niniejszego artykułu jest próba analizy roli OSP w kształtowaniu bezpieczeństwa lokalnego.

Czym zajmują się strażacy OSP?

Zazwyczaj działalność strażaków OSP kojarzona jest przez obywateli jedynie z akcjami pożarniczymi. Jednakże jest to postrzeganie bardzo powierzchowne, gdyż do ich podstawowych zadań należy także wiele innych, ważnych czynności takich, jak: walka z klęskami żywiołowymi, pomoc ludności w zakresie miejscowych zagrożeń czy ratownictwo techniczne (głównie na drogach). Ponadto do realizowanych zadań można dodać oznaczanie oraz zabezpieczanie miejsc prowadzenia czynności ratowniczych jak również udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy. Prowadzą również działania ratownicze podczas wystąpienia powodzi⁸. Przewiduje się, że w niedalekiej przyszłości zakres zadań OSP ponownie zostanie rozszerzony o nowe dziedziny, między innymi o oświetlanie oraz awaryjne podtrzymywanie zasilania istotnych urządzeń energetycznych, dekontaminację masową na poziomie podstawowym w razie wystąpienia niebezpiecznych dla zdrowia i życia emisji substancji chemicznych, działania logistyczne oraz zabezpieczające (zapewnianie wody, dostawy żywności oraz stwarzanie warunków do przetrwania) w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej⁹.

³ L. Berliński, *Zarządzanie i dowodzenie Ochotniczą Strażą Pożarną. Wiedza, nowoczesność i tradycja*, Warszawa 2012, s. 17.

⁴ www.straz.gov.pl/download/74 [dostęp: 23.12.2016].

⁵ <http://www.rp.pl/artykul/11-Wiecej-kobiet-w-Ochotniczej-Strazy-Pozarnej-ale-nie-we-wladzach.html#ap-2> [dostęp: 24.12.2016].

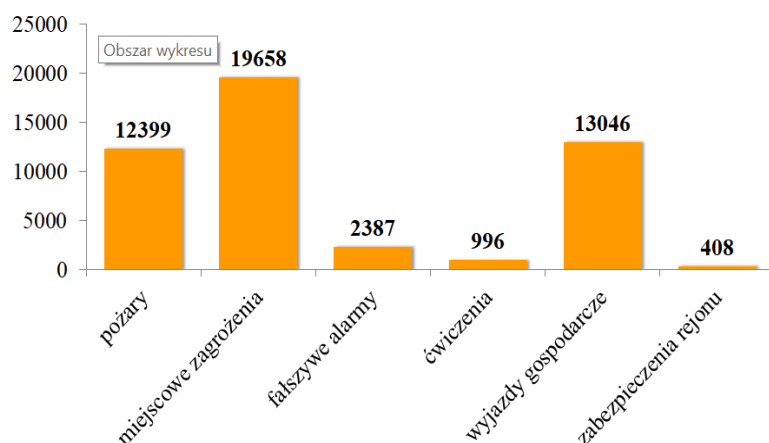
⁶ www.straz.gov.pl/download/74 [dostęp: 23.12.2016].

⁷ http://www.ngo.pl/OSP_2012_raport/ebook//content/OSP_raport.pdf [dostęp: 24.12.2016].

⁸ *Zadania Ochotniczych Straży Pożarnych*, <https://www.mswia.gov.pl/pl/bezpieczenstwo/ochrona-ludnosci/8758,Ochotnicze-Straze-Pozarne.html> [dostęp: 14.08.2018].

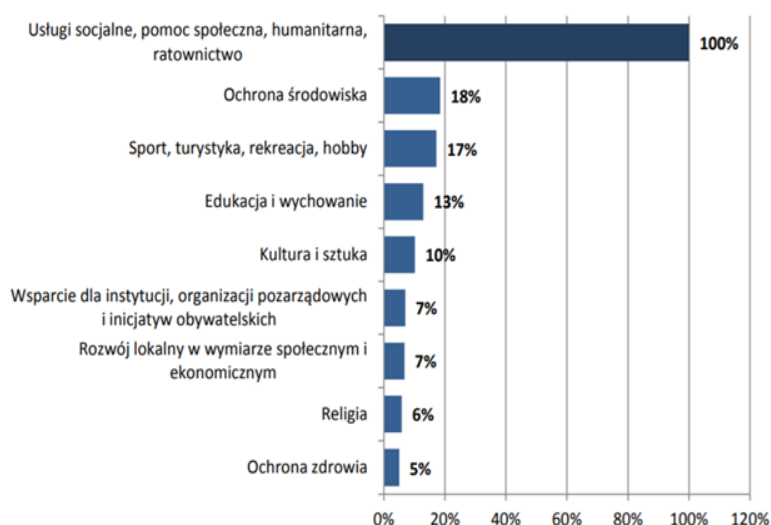
⁹ J. Konieczny, M. Schroeder, *Postępy organizacyjno-prawne, logistyczne i taktyczno-ratownicze, Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy. Aspekty prawne*, [w:] *Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy w latach 1995–2015*, Konieczny J., Schroeder M. (red.), Poznań 2015, s. 42.

Warto nadmienić, że tylko w 2017 r. OSP z terenu Małopolski zgłosiły blisko 50 tys. wyjazdów. Ponad 12 tys. stanowiły akcje pożarnicze, a ok. 13 tys. było wyjazdami gospodarczymi. Niepokój budzi także fakt, że ok. 20 tys. wyjazdów dotyczyło zadysponowania jednostek do innych miejscowych zagrożeń, które najczęściej stanowiły kolizje i wypadki drogowe. Prawie tysiąc razy zgłoszono wyjazdy na ćwiczenia, a ponad 400 razy na zabezpieczenia rejonu.



Wykres 1. Statystyka wyjazdów OSP z 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Statystyki wyjazdów jednostek OSP województwa małopolskiego w 2017 r.*, <http://112malopolska.pl/statystyki-wyjazdow-jednostek-osp-województwa-malopolskiego-2017-roku/> [dostęp: 20.08.2018].



Wykres 2. Dziedziny działalności OSP

Źródło: *Ochotnicze Straże Pożarne w Polsce: raport z badania*, http://www.ngo.pl/OSP_2012_raport/ebook/content/OSP_raport.pdf [dostęp: 20.08.2018].

W 2012 r. organizacja pozarządowa NGO sporządziła raport z badań, dotyczący działalności OSP. Respondenci biorący w nim udział wypowiedzieli się m.in. w kwestii głównych obszarów zadań tych stowarzyszeń, tym samym mogąc pomijać obszary ich zdaniem mniej istotne. Należy jednak zaznaczyć, że uzyskane wyniki skonsolidowano z informacjami udostępnionymi przez Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej (które odnosiły się do wszelkiej działalności jednostek, niezależnie od tego, czy była ona uważana za jeden z głównych obszarów, czy też nie). Niemalże jedna piąta (18%) jednostek OSP, jako główny cel swojej działalności wskazuje ochronę środowiska, stanowiącą jedno z priorytetowych zadań określonych w statucie. Do głównych aktywności wymienianych w tym zakresie można zaliczyć ochronę lasów, rezerwatów czy ogrodów miejskich. Niemalże identyczny odsetek respondentów podał za podstawowy obszar swojej działalności sport, turystykę, hobby i rekreację – co przejawia się między innymi poprzez organizację oraz uczestnictwo w zawodach sportowych, a także prowadzenie kół zainteresowań. 13% ankietowanych jednostek wskazało także na edukację i wychowanie, w co wpisuje się między innymi prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży, jak również informowanie mieszkańców o możliwych zagrożeniach pożarowych, a także prowadzenie szkoleń oraz kampanii społecznościowych w tym zakresie. W tym punkcie zawiera się także tworzenie Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych, które w 2012 r. skupiały aż 90 tysięcy osób. Co dziesiąta OSP rozwija się także w obszarze kultury, co przejawiało się w organizacji lokalnych wydarzeń kulturalnych, powoływaniu do życia orkiestr i chórów czy prowadzeniu bibliotek. Warto zaznaczyć, że w 2012 r. niemal połowa z nich zajmowała się również prowadzeniem kroniki. Jedynie nieliczne jednostki (7%) za swój główny obszar działalności wskazały wspieranie instytucji, organizacji pozarządowych czy inicjatyw obywatelskich. Niewielki procent z nich wykazywał się aktywnością w dziedzinie ochrony zdrowia (ratownictwo medyczne) oraz religii (głównie uroczystości kościelne).

Szkolenia

W związku z odgrywaniem przez strażaków-ratowników OSP coraz to większej roli w kształtowaniu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, nieustannym zmianom poddawany jest ich program szkoleń, dzięki któremu nabywają wiedzę oraz umiejętności niezbędne do realizacji nowych zadań. Dodatkową korzyścią płynącą z udziału w szkoleniach jest wzmacnianie relacji pomiędzy strażakami ochotnikami a strażakami z Państwowej Straży Pożarnej w kontekście dalszej współpracy. Owe szkolenia realizowane są na trzech poziomach: podstawowym – na którym ochotnik niejako weryfikuje swoje możliwości i motywację, specjalistycznym oraz dowódczym.

Celem szkolenia strażaków-ochotników jest przede wszystkim rozwijanie ich kompetencji, polepszanie psychomotywacji strażackiej, dbanie o rozwój pozytywnej atmosfery w jednostce oraz motywowanie do wkraczania na kolejne ścieżki kariery. Owe szkolenie rozwijają nie tylko kompetencje strażackie, ale także ratownicze oraz społeczne¹⁰.

¹⁰ L. Berliński, *Zarządzanie i dowodzenie Ochotniczą Strażą Pożarną*, Wydawnictwo Difin S.A., Warszawa 2012, s. 191–192.



Ilustracja 1. Model szkolenia strażaków OSP

Źródło: opracowanie własne

Szkolenie wewnętrzne bazuje przede wszystkim na systematycznym przekazywaniu informacji dotyczących działalności przez naczelnika OSP bądź jego zastępcę. Stanowi to pewnego rodzaju sposób zapoznania się nowo przybyłych druhow z jednostką. Inny rodzaj szkolenia wewnętrznego stanowią zbiórki bojowe, których celem jest podnoszenie gotowości bojowej strażaków. Natomiast kwestia szkolenia zewnętrznego leży w gestii strażaków Państwowej Straży Pożarnej i znajduje swoje odniesienie prawne w ustawie o Państwowej Straży Pożarnej



Ilustracja 2. Trójkąt szkolenia kwalifikacyjnego w OSP (2007–2011)

Źródło: J. Orlikowski, *Jak szkolić ochotników – poznańskie doświadczenia*, „Przegląd Pożarniczy” 2011, nr 5, s. 33.

Coraz częściej spotyka się także szkolenia e-learningowe, które po mimo wielu zalet takich jak brak potrzeby wychodzenia z domu czy możliwość zrealizowania ich w dowolnie wybranych przez strażaka czasie, nie cieszą się takim zaufaniem, jak te tradycyjne. Druhowie cenią sobie bezpośredni kontakt ze sobą oraz nauczycielem a także możliwość realizacji zadań w praktyce, gdyż działania ratownicze nie stanowią gry internetowej, a rzeczywistość.

Szkolenie zewnętrzne realizowane na poziomie podstawowym ma na celu przygotowanie strażaków do sprawnego oraz bezpiecznego wykonywania najprostszych działań ratowniczych, w które można zaliczyć również obsługę oraz konserwację sprzętu. Szkolenie na tym poziomie podzielone jest na dwa typy: podstawowe strażaków-ratowników oraz kierowców-konserwatorów sprzętu ratowniczego. W ramach tego poziomu realizowana jest tematyka z zakresu podstawowych czynności związanych z ratownictwem technicznym oraz przeciwpowodziowym. Po ukończonym szkoleniu strażak-ratownik powinien przede wszystkim znać możliwe zagrożenia wynikające z prowadzenia działań ratowniczych jak również mieć wiedzę dotyczącą zasad obsługi urządzeń technicznego wykorzystywanych w czasie akcji. Bardzo istotna jest także wiedza dotycząca konstrukcji i budowy pojazdów dopuszczonych do ruchu drogowego, jak również znajomość zasad postępowania w ramach rot podczas działań związanych z transportem drogowym. W związku z częstą pomocą, jaką strażacy OSP niosą w trakcie podtopień i powodzi istotna staje się także wiedza w zakresie rozpoznawania uszkodzeń budowli. Ponadto niezbędne jest przygotowanie z zakresu zasad działania w sieci radiowej UKF PSP oraz wydawania sygnałów i poleceń innym uczestnikom ruchu drogowego lub osobom, znajdującym się na drodze. Nie można również zapomnieć o fundamentalnej wiedzy, jaką jest dla strażaka-ratownika znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. W sferze praktycznej powinien w szczególności rozpoznawać zagrożenia mogące stanowić realne niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia, mienia bądź środowiska. W sposób prawidłowy zabezpieczać i oznakowywać teren działań ratowniczych oraz wykorzystać jego właściwości dla potrzeb akcji. Bardzo ważną umiejętnością jest ponadto prowadzenie korespondencji zarówno za pomocą znaków gestowych jak również poprzez radio. Ważnymi umiejętnościami, jakie powinien zdobyć na tym szkoleniu są techniki wydobywania poszkodowanych z uszkodzonych pojazdów. Wszystkie powyższe działania powinny odbywać się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa. Warunkiem przyjęcia na szkolenie jest ukończony 18 rok życia oraz nieprzekroczony 65¹¹. Celem szkolenia dla kierowców-konserwatorów sprzętu jest przygotowanie do wykonywania zadań operatora sprzętu oraz do obsługi samochodów pożarniczych wraz z urządzeniami wyposażonymi w silniki spalinowe, stanowiącymi wyposażenie jednostki, a także ich konserwacja i drobna naprawa. Absolwenci tego szkolenia powinni potrafić wymienić prawa i obowiązki kierowcy samochodu pożarniczego, jak również umieć scharakteryzować podstawowe samochody oraz ich standardowe wyposażenie. Niezbędna wiedza, jaką powinni nabyć dotyczy również zasad BHP podczas obsługi sprzętu silnikowego. W sferze praktycznej powinien przede wszystkim potrafić przygotować do pracy hydrauliczne urządzenia ratownicze, motopompy, autopompy, a także agregaty prądotwórcze i sprzęt mechaniczny. Niezbędnymi kompetencjami, które zdobywają w trakcie tego szkolenia są także prowadzenie korespondencji radiowej czy tworzenie dokumentacji sprzętu należącego do jednostki.

¹¹ Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, *Zasady organizacji szkoleń członków Ochotniczych Straży Pożarnych, biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych*, www.straz.gov.pl/download/3643 [dostęp: 20.08.2018].

Szkolenie kończy się egzaminem teoretycznym oraz praktycznym (próba wysiłkowa oraz przejście komory dymowej). Próba wysiłkowa składa się z odbicia ćwiczenia na ergometrze taśmowym oraz rowerowym, młocie pociągowym (ćwiczenie to nie dotyczy kobiet), „drabiny bez końca¹²” oraz ścieżki treningowej. Przy czym wszystkie powyższe ćwiczenia odbywa się w pełnym umundurowaniu. Natomiast egzamin w komorze dymowej ma na celu sprawdzenie techniki pracy w sprężeniu ochrony układu oddechowego, przy dodatkowym dużym obciążeniu psychofizycznym spowodowanym zaciemnieniem, podwyższoną temperaturą oraz zadymieniem.

Wcześniej wspomniane szkolenie realizowane na poziomie specjalistycznym odbywa się w 7 zakresach dziedzinowych: ratownictwie technicznym, chemicznym i ekologicznym, wodnym, wysokościowym, działań poszukiwawczo-ratowniczych, medycznym oraz we współpracy z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym (LPR). Programy tych szkoleń oparte są o programy szkoleń przeznaczonych dla PSP. Strażacy, którzy z pozytywnym wynikiem ukończyli szkolenie z zakresu ratownictwa medycznego, uzyskują uprawnienia ratownika.

Oprócz szkoleń na poziomach podstawowym, specjalistycznym oraz dowódczym przewidziane jest również ciągłe doskonalenie umiejętności strażaków OSP, którzy biorą bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. Jego celem jest nieustanne uzupełnianie i pogłębianie wiedzy jak również zdolności, co ma zagwarantować późniejsze bezpieczne i skuteczne działanie podczas akcji ratowniczych. Owo doskonalenie odbywa się podczas zajęć teoretycznych oraz praktycznych, których program obejmuje: zagadnienia związane z BHP, zajęcia poligonowe, ćwiczenia zgrywające na terenie powiatu/miasta, zapoznanie z potencjalnie zagrożonymi obiektami znajdującymi się na obszarze działania jednostki, zapoznanie z topografią terenu oraz udział w zawodach sportowo-pożarniczych. Możliwe są również zajęcia w komorach rozgorzeniowych¹³ oraz symulatorach środowisk pożarowych. Obowiązek organizacji tego typu szkoleń spoczywa na naczelniku OSP (jeżeli statut nie stanowi inaczej), natomiast nadzór sprawuje Komendant Gminny OSP¹⁴.

Podsumowanie

Według najnowszych badań zaufanie społeczne wobec OSP wynosi aż 94%, co stanowi najlepszy wynik wśród wszystkich organizacji¹⁵. Pomimo faktu, że zdecydowana większość z nich, zapytana o obszar swojej działalności wymienia jedynie ratownictwo i ochronę przeciwpożarową, to jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych są aktywne również w innych sferach, takich jak: sport, rekreacja, edukacja czy kultura (np. co dwudziesta posiada orkiestrę). I choć zazwyczaj uważają je jedynie

¹² „Drabina bez końca” jest urządzeniem treningowym, symulującym wychodzenie po niekończących się szczeblach (zapętlonych).

¹³ Komorę rozgorzeniową stanowi obiekt służący do symulacji warunków, jakie zachodzą w pomieszczeniu podczas pożaru.

¹⁴ Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, *Zasady organizacji szkoleń członków Ochotniczych Straży Pożarnych, biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych*, www.straz.gov.pl/download/3643 [dostęp: 21.08.2018].

¹⁵ *Rośnie zaufanie Polaków do Straży Pożarnej* – już 94%!, <https://strazacki.pl/artykuly/rośnie-zaufanie-polaków-do-strazy-pożarnej---już-94> [dostęp: 21.08.2018].

za działalność dodatkową, to często ma ona ogromne znaczenie dla mieszkańców ich małych miejscowości. Jak wynika ze statystyk, zdecydowaną większość członków stanowią mężczyźni (92%), jednakże z każdym kolejnym rokiem ta sytuacja ulega zmianie, gdyż w Młodzieżowych Drużynach Pożarniczych, dziewczęta stanowią już jedną trzecią. Pomimo faktu, że nie wszystkie jednostki zostały włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, zazwyczaj to właśnie OSP jako pierwsze przyjeżdżają na miejsce zdarzenia. Dzięki latom doświadczenia, szkoleniom oraz specjalistycznemu sprzętowi profesjonalnie współpracują z druhami z Państwowej Straży Pożarnej, a także ratownikami medycznymi. Ponadto nierzadko sami dysponują takim wykształceniem, zawodowo pełniąc służbę w PSP bądź też będąc ratownikami medycznymi systemu. W swoich szeregach posiadają także specjalistów z zakresu kierowania i mechaniki pojazdowej, usuwania zatorów drzewostanu, ratownictwa technicznego, chemicznego oraz ekologicznego. Jednakże wszystkich druhów, niezależnie od specjalizacji czy wyслуги lat, łączy jedno – miłość do munduru, sztandaru, a także chęć do pomocy potrzebującym w każdych warunkach, niezależnie od pory dnia czy roku – co nierzadko wiąże się także z narażaniem własnego zdrowia i życia.

Najlepsze podsumowanie tego artykułu będą stanowiły słowa Edwarda Siarka, pośła ziemi sądeckiej i jednocześnie szefa małopolskich strażaków ochotników:

Ruch strażacki gromadzi niezwykłych ludzi z jedną pasją. Ludzi, którzy bardzo często poświęcają wszystkie swoje umiejętności, swoją wiedzę i doświadczenie, aby pomagać ludziom w potrzebie. Dzisiaj strażacy ochotnicy to ludzie działający profesjonalnie, którzy potrafią korzystać ze sprzętu do ratowania życia. strażacki gromadzi niezwykłych ludzi z jedną pasją. Ludzi, którzy bardzo często poświęcają wszystkie swoje umiejętności, swoją wiedzę i doświadczenie, aby pomagać ludziom w potrzebie. Dzisiaj strażacy ochotnicy to ludzie działający profesjonalnie, którzy potrafią korzystać ze sprzętu do ratowania życia¹⁶.

Bibliografia

100 mln zł dla jednostek OSP w całym kraju. Ziobro: „Moja decyzja jest wyrazem szacunku dla Ochotniczych Straży Pożarnych”, <https://wpolityce.pl/polityka/379307-100-mln-zl-dla-jednostek-osp-w-calym-kraju-ziobro-moja-decyzja-jest-wyrazem-szacunku-dla-ochotniczych-strazy-pozarnych>.

Berliński L., *Zarządzanie i dowodzenie Ochotniczą Strażą Pożarną*, Wydawnictwo Difin S.A., Warszawa 2012.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, *Zasady organizacji szkoleń członków Ochotniczych Straży Pożarnych, biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych*, www.straz.gov.pl/download/3643.

Konieczny J., Schroeder M., *Postępy organizacyjno-prawne, logistyczne i taktyczno-ratownicze, Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy. Aspekty prawne*, [w:] *Krajowy System Ratowniczo-*

¹⁶ 100 mln zł dla jednostek OSP w całym kraju. Ziobro: „Moja decyzja jest wyrazem szacunku dla Ochotniczych Straży Pożarnych”, <https://wpolityce.pl/polityka/379307-100-mln-zl-dla-jednostek-osp-w-calym-kraju-ziobro-moja-decyzja-jest-wyrazem-szacunku-dla-ochotniczych-strazy-pozarnych> [dostęp: 20.08.2018].

Gaśniczy w latach 1995–2015, Konieczny J., Schroeder M. (red.), Garmond Oficyna Wydawnicza, Poznań 2015.

Koziej S., *Polityczno-strategiczne aspekty bezpieczeństwa*, „Bezpieczeństwo Narodowe” 2011, nr 18.

O Fundacji Blisko Dziecka, <http://www.fundacja-bliskodziecka.pl/index.php/o-fundacji>.

Ochotnicze Straże Pożarne w Polsce, raport z badania 2012, http://www.ngo.pl/OSP_2012_raport/ebook/content/OSP_raport.pdf.

Ochotnicze Straże Pożarne, <https://www.mswia.gov.pl/pl/bezpieczenstwo/ochrona-ludnosci/8758,Ochotnicze-Straze-Pozarne.html>.

Orlikowski J., *Jak szkolić ochotników – poznańskie doświadczenia*, „Przegląd Pożarniczy” 2011, nr 5.

Rośnie zaufanie Polaków do Straży Pożarnej – już 94%!, <https://strazacki.pl/artykuly/rosnie-zaufanie-polakow-do-strazy-pozarnej---już-94>.

Statystyki wyjazdów jednostek OSP województwa małopolskiego w 2017 r., <http://112malopolska.pl/statystyki-wyjazdow-jednostek-osp-wojewodztwa-malopolskiego-2017-roku/>.

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 1991, nr 81, poz. 351).

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. 1989, nr 20, poz. 104).

Zadania Ochotniczych Straży Pożarnych, <https://www.mswia.gov.pl/pl/bezpieczenstwo/ochrona-ludnosci/8758,Ochotnicze-Straze-Pozarne.html>.

Zięba R., *O tożsamości nauk o bezpieczeństwie*, Zeszyty Naukowe AON nr 1(86), 2012.

The role of Volunteer Fire Brigades in creating local security

Abstract

The huge contribution of the Volunteer Fire Brigades in building local security is an undisputed matter. Thanks to year of experience, training and specialist equipment, they professionally cooperate with their colleagues from the State Fire Service and the paramedics. The author in this article discusses issues related to their training, equipment and the results of social research related to these organizations.

Słowa kluczowe: ochotnicze straże pożarne, bezpieczeństwo lokalne, ratownictwo, ratownictwo techniczne, ratownictwo przeciwpożarowe, pierwsza pomoc

Keywords: volunteer fire brigades, local security, rescue, technical rescue, first aid

Magdalena Bubak

mgr bezpieczeństwa i pedagogiki, absolwentka Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. W kręgu jej zainteresowań naukowych znajdują zagadnienia związane z edukacją dla bezpieczeństwa, organizacjami proobronnymi, pierwszą pomocą oraz problematyka wojny i wojskowości.